

Gäller för: Flera enheter - se eftersättsblad
 Innehållsansvar: Philippa Joersjö, (phigu1), Överläkare
 Granskad av: Flera granskare finns - se eftersättsblad
 Godkänd av: Peter Larsson, (petla35), Sektionschef

Giltig från: 2026-06-26

Giltig till: 2028-06-25

Fasteregler inför anestesi Omr 5

Revideringar i denna version

Uppdaterad enligt gällande riktlinjer. Tillägg av flödesdiagram.

Innehåll

Revideringar i denna version	1
Bakgrund.....	1
Arbetsbeskrivning.....	2
Kort fasta	2
Lång fasta	2
Fasta barn.....	2
Preoperativ vätskebehandling	2
Preoperativ kolhydratuppladdning.....	2
Tillstånd med risk för aspiration/försenad ventrikeltömning	3
Patienter med enteral nutrition via sond (flödesdiagram se bilaga 1)	3
Kunskapsöversikt	4
Bilaga 1 Enteral nutrition via sond	5

Bakgrund

Aspiration av maginnehåll är en fruktad komplikation vid sövning eller sedation, som kan orsaka kemisk/bakteriell lunginflammation. Incidensen av aspiration skattas till 3–10/10000 anestasier. Risken för aspiration är störst vid inledning och avslutning av anestesi och en tom magsäck är bästa sättet att förebygga aspiration. Samtidigt är långdragen fasta och törst ogynnsamt på flera sätt.

Det är alltid anestesilog som är ansvarig för vilken fasterutin som ska följas.

Rökning/snusning på morgonen innan narkos rekommenderas inte. Om patienten tuggat tuggummi föranleder detta inte uppskjutning av operation.

Arbetsbeskrivning

Kort fasta

- Fast föda inklusive juice/dryck med fruktkött, soppa, yoghurt, välling, filmjök och mjölkdrycker får intas fram till 6 timmar innan anestesi
- Klara vätskor (vatten, juice utan fruktkött, saft, te/kaffe *utan* mjölk) kan intas fram till 2 timmar innan anestesistart

Lång fasta

- Vid misstanke om ökad risk för aspiration/försenad ventrikeltömning gäller fasta (svält) från midnatt eller minst 8 timmar (se tabell [nedan](#)).
- Vid stark misstanke om att patienten har kvarvarande maginnehåll (ex akut buk, ileus) så gäller fasta (svält) tills vidare.
- Vid lång fasta är preoperativ kolhydratuppladdning kontraindicerad

Fasta barn

Var god se [Fasta för barn vid planerad anestesi, Sahlgrenska](#)

Preoperativ vätskebehandling

Glöm inte att ordinera ev. intravenös glukos/vätska vid fasta! Till patienter med diabetes ordinera Glukosinfusion enl. rutin [Diabetes mellitus-anestesirutin](#). Till övriga patienter ordinera infusion Ringer-Acetat operationsdagens morgon vid lång fasta eller då operationsstart beräknas till efter kl. 11:00.

Preoperativ kolhydratuppladdning

Genom intag av en preoperativ kolhydratdryck så förbättras patientens metabola tillstånd och reducerar risken för postoperativt illamående. Drycken har visat sig försvinna från magen efter ca 90 minuter och är således säker att inta fram till två timmar före anestesistart vid kort fasta (dvs till patienter utan förhöjd aspirationsrisk).

Indikationer

Patienter som av anesthesiolog bedömts till kort fasta och där vårdavdelningen har en upparbetad rutin för kolhydratuppladdning.

Kontraindikationer

Patienter som av anesthesiolog bedömts till lång fasta. Patienter med diabetes. Gravida patienter.

Dosering

Ges enligt ordination av kirurg.

2 (5)

Tillstånd med risk för aspiration/försenad ventrikeltömning

• Akalasi• Akut buk• Ascites• Blödning i magtarmkanalen• BMI >35• Diabetes med komplikationer• Förhöjt ICP• Förväntad svår luftväg	• Gastroesofagal reflux / dysfagi• GLP-1 analoger• Graviditet• Hiatusbråck• Kräkningar• Neuromuskulär sjukdom• Obstetriska ingrepp• Opioidtillförsel	• Peritonealdialys• Svår smärta• Tidigare övre GI-kirurgi• Ulcussjukdom• Uremiker• Ökat intraabdominellt tryck

GLP-1 analoger

Ger förlångsammad ventrikeltömning och aspirationsrisken kan vara förhöjd oavsett fastetid och preoperativ utsättning. En individuell sammantagen riskbedömning rekommenderas.

Patienter med enteral nutrition via sond (flödesdiagram se [bilaga 1](#)) Individuell risk/nytta-bedömning avseende upprepade onödiga avbrott i nutrition och aspirationsrisk behöver alltid göras. Aspirationsrisken minskar om höjd huvudände kan bibehållas under ingreppet. Säkerställ adekvat kufftryck. Om det inte finns risk för aspiration av nyligen givna läkemedel aspireras eventuell ventrikelinnehåll ur sond med sug före operationsstart.

Fast 6–8 timmar innan anestesi/sedering

- **Ventrikelsond** och något av följande
 - *okuffad* endotracheal tub eller tracheostomi
 - planerad kirurgi på luftväg (t.ex. tracheostomi eller byte av endotrachealtub)
 - planerad bukkirurgi, ingrepp på magtarmkanal (t.ex. esofaguskirurgi eller öppen tarmkirurgi)
 - ingrepp i bukläge

OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

Paus i enteral nutrition från att patienten påbörjar transport till operation/intervention

- **Jejunalsond** med verifierat läge
- **Ventrikelsond** där **alla** följande förutsättningar är uppfyllda:
 - *Patienten har kuffad* endotracheal tub eller trackeostomi
 - Ingrepp i ryggläge
 - Ingrepp som inte gäller luftväg eller bukkirurgi, te.x. VAC-byte med intakt magtarmkanal och radiologiska interventionsingrepp

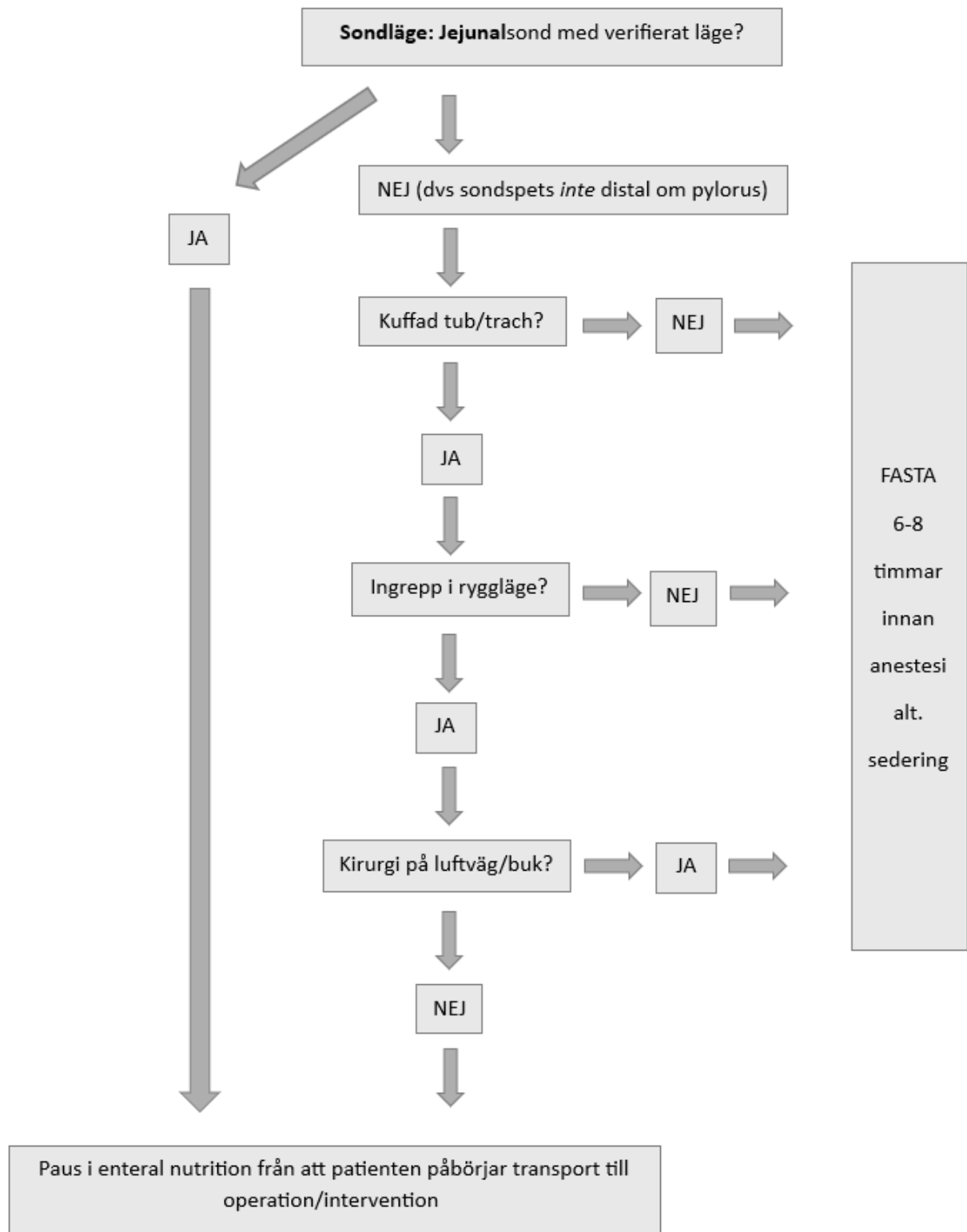
Kunskapsöversikt

[SFAI riktlinje preoperativ fasta](#)

[Preoperative fasting in adults - UpToDate](#)

Smith I, Kranke P, Murat I, Smith A, O'Sullivan G, Søreide E, Spies C, in't Veld B; European Society of Anaesthesiology. Perioperative fasting in adults and children: guidelines from the European Society of Anaesthesiology. *Eur J Anaesthesiol.* 2011 Aug; 28(8):556–69.

Bilaga 1 Enteral nutrition via sond

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Preoperativ mottagning Sahlgrenska, Operation 7 Sahlgrenska, Operation 6 Sahlgrenska, Operation 4 Sahlgrenska, Område 5, Anestesi- operation- intensivvård, Anestesi 5 Sahlgrenska, Anestesi 1 och 8 Sahlgrenska

Innehållsansvar: Philippa Joersjö, (phigu1), Överläkare

Granskad av: Alexandru Ille, (aleil1), Överläkare, Mathias Konkel, (matko3), Överläkare

Godkänd av: Peter Larsson, (petla35), Sektionschef

Dokument-ID: SU9805-1593997-2745

Version: 3.0

Giltig från: 2026-06-26

Giltig till: 2028-06-25